

DSŁ-422-6/2022

**Protokół z kontroli prowadzenia i aktualizowania rejestru wyborców
w Urzędzie Gminy Trzebielino**

Podstawa prawna kontroli:

- art. 165 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2020r., poz. 1319 ze zm.)
- § 21 uchwały Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 21 marca 2011 r. w sprawie regulaminu Państwowej Komisji Wyborczej (M.P. z 2011 r. Nr 26 poz. 286 ze zm.)
- § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 27 lipca 2011 r. w sprawie zapewnienia Państwowej Komisji Wyborczej wykonywania zadań związanych z nadzorem nad prowadzeniem rejestru wyborców i sporządzaniem spisów wyborców (Dz. U. z 2011 r. Nr 158 poz. 943 ze zm.).

Podstawa prawna prowadzenia rejestru wyborców:

- art. 18 § 11 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (Dz.U.2020.1319 z późn. zm.)
- § 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 27 lipca 2011r. w sprawie rejestru wyborców oraz trybu przekazywania przez Rzeczpospolitą Polską innym państwom członkowskim Unii Europejskiej danych zawartych w tym rejestrze (Dz. U. z 2017 r. poz. 1316 ze zm.), zwanej dalej rozporządzeniem MSWiA.

Okres poddany kontroli:

- Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2017 r. do 21 stycznia 2022 r.

Data przeprowadzenia kontroli:

- Kontrolę przeprowadzono w dniach 18 lutego – 21 lutego 2022 r.

Kontrolę przeprowadziła:

- Monika Smorawska – starszy radca w Delegaturze Krajowego Biura Wyborczego w Słupsku na podstawie upoważnienia nr 6/2022 wydanego przez Dyrektora Delegatury Krajowego Biura Wyborczego w Słupsku.

Kierownikiem kontrolowanego Urzędu jest Pan Tomasz Czechowski – Wójt Gminy Trzebielino.

Komórką urzędu zajmującą się prowadzeniem rejestru wyborców jest Urząd Stanu Cywilnego. Za prawidłowe prowadzenie rejestru wyborców odpowiedzialna jest Pani Monika Staroszak - Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego, którą w czasie nieobecności zastępuje Pani Edyta Rutkowska – podinspektor ds. ewidencji ludności, dowodów osobistych i archiwum. Informacji dla potrzeb kontroli udzieliła Pani Monika Staroszak.

Kontrolą objęto:

Zakres kontroli:

- system informatyczny,
- sposób prowadzenia i aktualizowania rejestru wyborców,
- część A i B rejestru wyborców,
- informacje dodatkowe o wpisaniu,
- informacje dodatkowe o skreśleniu,
- Centralny Rejestr Informacji Dodatkowych (CRID),
- reklamacje na nieprawidłowości w rejestrze wyborców,
- udostępnienie informacji z rejestru wyborców.

W związku z aktualną sytuacją epidemiologiczną czynności kontrolne prowadzone były w siedzibie Delegatury Krajowego Biura Wyborczego w Słupsku. Pismem z dnia 21 stycznia 2022r., sygn. DSŁ-422-6/2022 powiadomiono Pana Tomasza Czechowskiego Wójta Gminy Trzebielino o wszczęciu kontroli.

USTALENIA

1. System Informatyczny

Rejestr wyborców prowadzony jest w systemie informatycznym. Do tego celu w Urzędzie Gminy wykorzystywany jest system RADIX. Na użytkowanie oprogramowania Urząd wykupił cykliczne aktualizacje. Osobą sprawującą nadzór nad działaniem systemu jest informatyk Mariusz Bublewicz. Dane przechowywane są na serwerach w urzędzie. Pomieszczenia w serwerowni wyposażone są w system antywłamaniowy oraz alarmowy.

Zgodnie z § 4 ust 1 i 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 27 lipca 2011 roku w sprawie rejestru wyborców system umożliwia:

- przechowywanie danych zawartych w rejestrze wyborców, w zakresie osób zameldowanych na pobyt stały i ostatnio zameldowanych na pobyt stały,
- przechowywanie informacji dodatkowych zawartych w rejestrze,
- udostępnianie informacji na wniosek wyborcy w zakresie niezbędnym do złożenia przez wyborcę reklamacji do rejestru wyborców,
- udostępnianie informacji o liczbie wyborców objętych rejestrem wyborców w gminie (meldunek),

- udostępnianie danych w celu sporządzenia spisu wyborców i spisów osób uprawnionych do udziału w referendum.

W trakcie kontroli ustalono, iż rejestr wyborców prowadzony w systemie informatycznym aktualizowany jest pod kątem zaistniałych zmian wynikających z przepisów o aktach stanu cywilnego i ewidencji ludności oraz na podstawie zawiadomień otrzymywanych z innych gmin. System zawiera wszelkie informacje dodatkowe o dopisaniu oraz skreśleniu z rejestru wyborców oraz umożliwia ustalenie i sporządzenie spisu wyborców, a także uzyskanie danych niezbędnych do przekazania kwartalnych meldunków wyborczych Delegaturze Krajowego Biura Wyborczego w Słupsku przez program informatyczny „WOW” – Wsparcie Organów Wyborczych.

Urząd Gminy poinformował, iż w trakcie przenoszenia danych pomiędzy systemami dokonywana jest ręczna korekta informacji wykonywana przez pracownika ewidencji ludności i kierownika Urzędu Stanu Cywilnego. Kontrola danych i ewentualna korekta dokonywana jest przy każdorazowym przenoszeniu danych do rejestru.

2. Część A i B rejestru wyborców

Na podstawie dostarczonych kserokopii dokumentów z 14 losowo wybranych postępowań administracyjnych dot. wpisania wyborcy do rejestru wyborców na wniosek stwierdzam, iż przedstawiona dokumentacja we wszystkich przypadkach zawierała:

- pisemny wniosek, wraz ze wskazaniem ostatniego adresu zameldowania na pobyt stały,
- kserokopie ważnego dokumentu stwierdzającego tożsamość wnioskodawcy potwierdzoną „za zgodność z oryginałem”,
- dokumenty wyjaśniające, czy wnioskodawca rzeczywiście zamieszkuje na terenie gminy,
- decyzje o wpisaniu do rejestru wyborców, z zachowanym terminem wydania decyzji (3 lub 5 dni wg. stanu prawnego) – zgodnie z art. 20 § 1 Kodeksu wyborczego,
- zawiadomienie gminy stałego meldunku o wpisaniu wyborcy do rejestru wyborców,
- w przypadku obywatela Niemiec poinformowano Pomorski Urząd Wojewódzki w Gdańsku – zgodnie z art. 23 § 1 Kodeksu wyborczego,
- zwrotne potwierdzenia odbioru pism adresowanych do wnioskodawcy

Przeprowadzona analiza dostarczonej dokumentacji związanej z wpisaniem wyborcy do rejestru na wniosek wykazała, iż we wszystkich 14 przypadkach podstawa prawna na podstawie której wydano decyzję o wpisaniu do rejestru wyborców była niekompletna.

- w przypadku wniosków o wpisanie do rejestru wyborców osób stale zamieszkałych bez zameldowania na pobyt stały w tej gminie (Z2A) decyzja powinna być wydana na podst. art. 19 § 1 Kodeksu wyborczego,
- w przypadku sprawy USC.5010.7.2018 – na podst. art. 19 § 3, gdyż dot. wyborcy zamieszkałego na obszarze gminy pod innym adresem niż adres zameldowania na pobyt stały w tej gminie (Z2C),

- w przypadku sprawy USC.5010.2019 – na podst. art. 18 § 9, gdyż dot. obywatela Unii Europejskiej wpisanego do rejestru wyborców (ZUE).

Ponadto w decyzjach o wpisaniu osoby do rejestru wyborców powołano się słusznie na art. 20 § 1, jednakże w decyzjach wydanych w latach 2018-2019 przywołano nieaktualną pozycję z Dziennika Ustaw RP.

We wszystkich przeanalizowanych dokumentach moment wpływu wniosku został opatrzony pieczęcią wraz z datą wpływu wniosku do urzędu. Dokumenty każdorazowo zawierały kserokopie dowodu osobistego. O wpisaniu wyborcy do rejestru wyborców powiadomiono urzędy gmin, właściwe ze względu na ostatnie zameldowanie na pobyt stały, w celu skreślenia z tamtejszego rejestru wyborców. Zawiadomienia wysłano za pośrednictwem poczty tradycyjnej lub za pomocą platformy ePUAP (sprawa o sygn. USC.5010.1.2019).

Metoda dostarczania zawiadomień do urzędów, na obszarze których wyborca zameldowany jest na pobyt stały, nie budzi zastrzeżeń.

Dokumenty wyjaśniające, czy wnioskodawca rzeczywiście zamieszkuje na terenie gminy zostały każdorazowo dołączone do akt sprawy. W przypadku wszystkich przeanalizowanych spraw były to notatki służbowe z wywiadów środowiskowych upoważnionego pracownika Urzędu Gminy. Dodatkowo, w celu aktualizacji rejestru wyborców, w 3 z 14 przeanalizowanych przypadkach dokonano kontroli weryfikującej stałe zamieszkanie na terenie gminy, z czego upoważniony pracownik Urzędu Gminy sporządził notatkę służbową.

Dodatkowo Urząd Gminy przedstawił notatki służbowe potwierdzające przeprowadzenie wywiadów środowisk w kilku sprawach nie objętych kontrolą.

Decyzje w sprawie wpisania do rejestru wyborców na wniosek wysłane zostały pocztą za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

Przypominam, że postępowanie w sprawie wpisania do rejestru wyborców na wniosek musi być w każdym z przypadków traktowane indywidualnie w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy. Wnikliwa analiza materiału dowodowego pozwala określić stan faktyczny, a następnie zakończyć całe postępowanie, czego rezultatem jest wydanie decyzji o wpisie, bądź też o jego odmowie do rejestru wyborców w przypadku niespełnienia obligatoryjnych przesłanek przez wyborcę. Państwowa Komisja Wyborcza stoi na stanowisku, że „sprawdzenie czy osoba wnosząca wniosek spełnia warunki stałego zamieszkania na obszarze danej gminy, polegać może np. na przeprowadzeniu wywiadu z mieszkańcami danej miejscowości, właścicielami nieruchomości, sąsiadami lub sołtysami. Warunek ten może także polegać na przedstawieniu przez wnoszącego dokumentów potwierdzających, że stale zamieszkuje na obszarze gminy (np. zaświadczenia o zatrudnieniu od pracodawcy, umowy najmu, umowy o pracę, rachunki, podatek od nieruchomości itp.). Urzędnik ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej o okazaniu wymaganych dokumentów przez wyborcę oraz dołączenie jej do akt sprawy.

W latach objętych kontrolą nie wydano żadnej decyzji o odmowie wpisania do stałego rejestru wyborców.

3. Informacje o wpisaniu do rejestru wyborców na wniosek

W systemie informatycznym prowadzony jest zbiór informacji dodatkowych o wpisaniu do rejestru na wniosek.

Zbiór w dniu 21 stycznia 2022r. zawierał:

- 36 informacji Z2A - wyborca wpisany do rejestru wyborców (na wniosek) stale zamieszkały bez zameldowania na pobyt stały w tej gminie,
- 0 informacji Z2B - wyborca wpisany do rejestru wyborców, nigdzie niezamieszkały, stale przebywający na obszarze gminy,
- 5 informacji Z2C - wyborca wpisany do rejestru, zamieszkały na obszarze gminy pod innym adresem niż adres zameldowania na pobyt stały w tej gminie lub nigdzie niezameldowany, ostatnio zameldowany na pobyt stały w tej gminie,
- 1 informacja ZUE - obywatele Unii Europejskiej wpisani do rejestru wyborców.

W okresie objętym kontrolą, tj. w latach 2017-2022 wydano ogółem 12 pozytywnych decyzji o wpisaniu wyborcy do rejestru wyborców, w tym:

- 2017r - 0
- 2018r. - 5
- 2019r. - 5
- 2020r. - 2
- 2021r. - 0
- 2022r. - 0

Kontrola potwierdziła, że informacje dodatkowe o wpisaniu wyborców były zgodne ze stanem faktycznym.

4. Informacje o skreśleniu

Dane dotyczące osób pozbawionych prawa wybierania, wyborców wpisanych do rejestru wyborców w innej gminie oraz wyborców wpisanych do rejestru wyborców w gminie, ale zamieszkałych pod innym adresem niż ich adres zameldowania na pobyt stały, zamieszczone zostały w informacjach dodatkowych.

Na dzień kontroli zbiór zawierał:

- 10 informacji R41 – wyborca, co do którego otrzymano zawiadomienie o pozbawieniu prawa wybierania,
- 26 informacji R42 – wyborca wpisany do rejestru wyborców w innej gminie,
- 5 informacji R43 – wyborca wpisany do rejestru wyborców, zamieszkały na obszarze gminy pod innym adresem niż aktualny/ostatni adres zameldowania na pobyt stały w tej gminie.

Kontrola potwierdziła, że informacje dodatkowe o skreśleniu wyborców były zgodne ze stanem faktycznym.

5. Centralny Rejestr Informacji Dodatkowych (CRID)

Po ustaniu przyczyn uzasadniających założenie informacji dodatkowych rejestru wyborców dokumenty stanowiące podstawę jej wprowadzenia są wyłączane do odrębnego zbioru przejściowego.

W latach objętych kontrolą do odrębnego zbioru przejściowego przeniesiono 26 spraw zakończonych, w tym:

- 2017 r. – 5
- 2018 r. – 6
- 2019 r. – 5
- 2020 r. – 4
- 2021 r. – 6
- 2022 r. – 0

Rozliczenie kart dodatkowych rejestru w systemie informatycznym prowadzonym przez Krajowe Biuro Wyborcze prowadzone jest w sposób prawidłowy. W tym zakresie nie stwierdzono żadnych uchybień. Dane do meldunków kwartalnych systemu (moduł „CRID” i „Meldunek kwartalny”) przekazywane są terminowo. W związku z powyższym nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości w przekazywaniu informacji meldunkowych ze strony Urzędu Gminy.

6. Reklamacje do rejestru wyborców

W okresie objętym kontrolą nie wniesiono żadnej reklamacji na nieprawidłowości w rejestrze wyborców.

7. Udostępnienie rejestru wyborców

W okresie objętym kontrolą nie stwierdzono wniosków wyborców o udostępnienie rejestru wyborców.

8. Upoważnienia

- Zarządzenie Nr 124/2018 Wójta Gminy Trzebielino z dnia 24 września 2018 r. w sprawie upoważnienia Pani Grażyny Bodnar – Sekretarza Gminy i Pani Moniki Staroszak – Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego do sporządzania aktów pełnomocnictwa do głosowania w wyborach do organów stanowiących do jednostek samorządu terytorialnego oraz wójta gminy zarządzonych na dzień 21 października 2018 r. (na podst. art. 56 § 1 Kodeksu wyborczego).
- Zarządzenie Nr 44/2019 Wójta Gminy Trzebielino z dnia 18 kwietnia 2019 r. w sprawie upoważnienia Pani Grażyny Bodnar – Sekretarza Gminy i Pani Moniki Staroszak – Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego do sporządzania aktów pełnomocnictwa do głosowania w wyborach posłów do Parlamentu Europejskiego zarządzonych na dzień 26 maja 2019 r. (na podst. art. 56 § 1 Kodeksu wyborczego).

- Zarządzenie Nr 94/2019 Wójta Gminy Trzebielino z dnia 4 września 2019 r. w sprawie upoważnienia Pani Grażyny Bodnar – Sekretarza Gminy i Pani Moniki Staroszak – Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego do sporządzania aktów pełnomocnictwa do głosowania w wyborach do Sejmu i Senatu RP zarządzonych na dzień 13 października 2019 r.(na podst. art. 56 § 1 Kodeksu wyborczego).
- Zarządzenia Wójta Gminy Trzebielino upoważniające na czas nieokreślony Panią Edytę Rutkowską – podinspektora ds. dowodów osobistych i archiwum i Panią Monikę Staroszak – Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego upoważniające do załatwiania spraw z zakresu administracji publicznej.

9. Wnioski Końcowe

Przeprowadzona kontrola wykazała, że w Urzędzie Gminy Trzebielino rejestr wyborców prowadzony i aktualizowany jest rzetelnie i zgodnie z obowiązującymi przepisami.

10. Zalecenia pokontrolne

Należy zwrócić uwagę na poprawną weryfikację podstaw prawnych w wydawanych decyzjach pod względem faktycznego zastosowania do danego stanu faktycznego oraz stosować się do obecnych oraz przyszłych wyjaśnień PKW w sprawie prowadzenia oraz aktualizowania rejestru wyborców.

Przed wydaniem decyzji o wpisaniu do rejestru wyborców, konieczne są dodatkowe działania weryfikujące występowanie dwóch przesłanek faktycznych: przebywania w znaczeniu fizycznym w określonej miejscowości i zamiar stałego pobytu. Należy pamiętać o udokumentowaniu postępowania sprawdzającego (rachunki za prąd, umowa najmu, podatek od nieruchomości, PIT, umowa o pracę, wyciąg z CEIDG potwierdzający prowadzenie działalności gospodarczej na terenie gminy itp.).

Zgodnie z wyjaśnieniami Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 1 października 2018r. (sygn. ZPOW-421-34/18), zasady sprawdzania spełnienia warunku stałego zamieszkania powinien ustalić organ prowadzący rejestr we własnym zakresie, pod warunkiem, że sprawdzenie nie będzie naruszało przepisów innych ustaw i umożliwi wydanie decyzji o wpisaniu lub odmowie wpisania do rejestru wyborców.

Protokół podpisali:

ze strony jednostki kontrolowanej:

WÓJT

mgr Tomasz Czechowski

.....
Kierownik jednostki kontrolowanej

z up. WÓJTA

mgr Monika Smorawska

.....
Osoba prowadząca rejestr wyborców

ze strony Delegatury Krajowego Biura
Wyborczego w Słupsku:

DYREKTOR DELEGATURY
Krajowego Biura Wyborczego

Witold Niemkiewicz

.....
Witold Niemkiewicz
Dyrektor Delegatury
Krajowego Biura Wyborczego
w Słupsku

.....

Monika Smorawska
starszy radca - kontrolujący

....., dnia 22.02.2022
miejscowość data